

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. VII. Alia objectio Adversariorum diluitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

nisi prius existat in duratione sibi intrinseca atque propria: Ergo pariter repugnat aliquid existere in mensura aliena & superiori, nisi prius existat in propria, & sibi intrinseca.

Quarto, exemplo immensitatis: Repugnat enim corpus creatum divinæ immensitati coexistere, aut existere in illa, nisi prius existat in se, & in loco sibi peculiari: Ergo & creaturam aliquam Deo in æternitate coexistere, vel in illa existere, nisi prius existat in duratione sibi propria & intrinseca.

Denique sic probant eandem Majorem. Nul- lum prædicatum potest competere rebus in mensura superiori, quod illi repugnet in propria mensura, aliàs mensura superior mutaret naturas rerum: Ergo si existere ab æterno, & Deo coexistere, repugnet rebus temporalibus, secundum propriam illarum durationem & mensuram, non poterit eis competere, ratione mensuræ superioris & excedentis, scilicet æternitatis.

243. Ad hoc argumentum respondeo, Majorem esse veram, quando mensura extrinseca & superior, limitata est & finita; si autem infinita sit, non est necessarium quod prius aliquid existat in duratione propria & intrinseca, prout est in seipsa, bene tamen quod existat in illa, ut in superiori contenta. Hoc autem modo res omnes creatæ, in propria duratione sunt ab æterno, non in illa ut in se, sed ut contenta in æternitate, tanquam in mensura superiori, per quod patet ad primam probationem Majoris.

244. Ad secundam dicendum est, locum communem & extrinsecum, non esse infinitum in ratione locandi, ac proinde non posse ambire & continere nisi corpora quæ in aliquo loco sibi proprio & adequato existunt: æternitas autem, cum sit infinita in ratione durationis, potest per modum mensuræ, res creatas nondum in propriis mensuris existentes continere. Ex quo patet solutio ad tertiam, duratio namque motus primi mobilis, finita est & limitata.

245. Ad quartam, nego Consequentiam & paritatem: Ratio disparitatis est, quia immensitas solum est extremum coexistentiæ creaturarum ad Deum, non autem ratio illas continendi: neque enim creaturæ dicuntur existere in immensitate, sed potius Deus per immensitatem dicitur esse & contineri in creaturis. Æternitas autem, non solum est extremum cum creaturis Deo coexistens, sed etiam mensura in qua continentur creaturæ, & in qua physicè Deo coexistunt. Unde quæ nondum existunt in propria duratione quoad nos, coexistunt Deo in mensura superiori, scilicet æternitate, in qua continentur.

246. Ad ultimam probationem dicendum est, Majorem esse veram, quantum ad prædicata essentialia & absoluta, vel quæ non conveniunt rei ex modo essendi quem habet in mensura superiori: falsam autem, quantum ad prædicata accidentalialia, vel quæ conveniunt rei ex modo essendi quem habet in mensura superiori, quale est illud de quo est sermo. Et est exemplum primo ad hominem contra plerosque ex Adversariis, qui admittunt unum corpus posse esse simul & semel circumscriptivè in pluribus locis, & addunt quod prædicata absoluta, & non dependentia à loco, quæ competere tali corpori in uno loco, convenirent etiam illi in alio: secus autem prædicata dependentia à loco. Secundo id constat in corpore Christi, nam quia corpori Christi in cælo, non competit modus essendi quem

A habet in Eucharistia; nec in Eucharistia, modus essendi quem habet in cælo: etiam prædicata quæ competunt illi, ex modo essendi quem habet in Eucharistia; ut esse indivisibile, invisibile, totum in toto, & totum in qualibet parte, non competunt ei in cælo; & è contra prædicata quæ illi conveniunt ut est in cælo, sicut esse extensum, divisibile, circumscribi à loco &c. non competunt ei in Eucharistia. Idem dicendum est in proposito, cum enim coexistere Deo ab æterno, non conveniat rebus temporalibus, nisi ratione modi essendi quem habent in æternitate, tanquam in mensura superiori; non debet verificari de illis, prout sunt in propria mensura & duratione.

§. VII.

Alia obiectio Adversariorum diluitur.

Tertio obijciunt Adversarii: Ævum est mensura infinita à parte post, & indivisibilis; & tamen res temporales non coexistunt illi realiter, nisi quando sunt præsentis; aliàs Angelus posset cognoscere futura contingentia intuitivè, sicut Deus, cum cognitio angelica mensuretur ævo. Ergo similiter, quamvis æternitas sit mensura infinita & indivisibilis, non sequitur tamen, illam continere res temporales & successivas, quando sunt præterite, vel futuræ; sed solum quando sunt actu præsentis, & existentes.

C Confirmatur, Immensitas Dei æquè est infinita & indivisibilis, ac ejus æternitas; & tamen non attingit, nec continet, nisi loca præsentia, & actu existentia: unde Deus non dicitur esse per suam immensitatem in omnibus rebus ab æterno, nec ratione illius continetur in spatiis imaginariis; quia talia spatia non sunt actu, sed tantum in potentia: Ergo similiter, quamvis æternitas sit infinita simul & indivisibilis, non continet res temporales & successivas, nisi quando actu sunt; non verò quando erunt, aut fuerunt.

D Ad objectionem respondeo, concessò Antecedente, negando Consequentiam & paritatem. Ratio disparitatis est, quia licet ævum sit mensura perfectior tempore; non tamen est mensura superior, cui per se tempus subordinetur. Sicut enim esse Angeli non est causa continens in se esse rerum creaturarum; ita nec duratio Angeli, esse mensura in se continens simpliciter durationes inferiores. Secus est de æternitate, quæ non solum est mensura perfectior, sed etiam superior, in qua debent contineri inferiores, sicut esse earum continetur in essentia divina. Unde æternitas ad alias durationes se habet ut locus communis ad particularia, quæ ambit & continet; ut patet de cælo supremo, quod ambit & continet omnia corpora inferiora: ævum autem se habet ad tempus, sicut locus particularis major ad minorem. Unde sicut videmus, quod loca particularia, quamvis majora, non debent necessariò continere minora; Africa enim v. g. quamvis sit major Gallia, non tamen illam continet. Ita similiter, quamvis ævum sit mensura excellentior tempore; quia tamen est mensura particularis, cui tempus essentialiter non subordinatur, non continet res præteritas aut futuras, sicut æternitas.

E Addo quod, quamvis illas contineret, non tamen propterea Angelus posset intuitivè cognoscere futura contingentia, sicut Deus: licet enim

cognitio quam Angelus habet de se, sit necessaria, & mensuretur ævo; cognitio tamen quam habet de rebus contingentibus, libera est, & non mensuratur ævo, sed tempore angelico, quod, ut docent Theologi in Tractatu de Angelis, est mensura actionum liberarum Angeli.

249. Ad confirmationem nego etiam Consequen-
tiam, & paritatem, ob duplicem rationem discrimi-
nis. Prima est, quia infinitum continere debet
omnem perfectionem possibilem, pertinentem
ad propriam lineam, non verò illam quæ perti-
net ad alias lineas: unde cum immensitas sit vir-
tus repleta loci, debet solum replere & conti-
nere omnem locum, & omnes differentias ejus,
scilicet sursum, deorsum, propinquum, remo-
tum, & similes, quæ continentur intra lineam
immensitatis. Cum ergo futurum & præteritum,
sint extra ejus lineam, illa, quamvis infinita, non
debet continere loca præterita, aut futura; sed
tantum præsentia, & existentia. Aternitas au-
tem, cum sit duratio infinita, ratione suæ infini-
tatis continere debet omnes differentias perti-
nentes ad lineam durationis: unde cum intra ta-
lem lineam sit non solum præsens, sed etiam præ-
teritum, & futurum; debet complecti, & in sinu
suo vastissimo continere, non solum tempus præ-
sens, sed etiam præteritum, & futurum; nec ex-
pectare debet, ut res actu sint & existant, ad hoc
ut illas contineat, & mensuret: illa enim, ut di-
cit Bernardus, supra relatus, *Futura non ex-
pectat, præterita non recogitat, præsentia non ex-
peritur.*

Secunda ratio disparitatis est, quia per immen-
sitate loca non sunt in Deo, sed Deus in locis;
è contra verò per aternitatem, Deus non est in
rebus temporalibus; sed potius res omnes tem-
porales, & successivæ sunt in illo: unde cum res
contenta debeat esse in continente, per modum
illius, Deus ratione suæ immensitatis, non conti-
netur nisi in locis præsentibus, & existentibus;
è contra verò ratione suæ aternitatis, in se conti-
net omnia tempora, non solum præsentia, sed
etiam præterita, & futura; & omnia quæ in illis
sunt, vel erunt, aut fuerunt.

§. VIII.

*Solvuntur argumenta ex absurdis & inconve-
nientibus.*

250. **A**liud Adversariorum argumentum sumi-
tur ex tribus absurdis & inconvenientibus,
quæ ex nostra sententia sequi contendunt. In pri-
mis dicunt ex illa sequi Antichristum simul esse,
& non esse in aternitate: Sed hoc implicat con-
tradictionem: Ergo &c. Probatur sequela: An-
tichristus, secundum nostra principia, existit realiter
in aternitate; quatenus illa, ratione suæ
infinitatis, & indivisibilitatis, ambit & continet
in unico nunc indivisibili, differentiam illam tem-
poris futuri, in qua Antichristus aliquando exi-
stet: Sed ex hoc etiam sequitur, quòd idem An-
tichristus non sit in aternitate; cum similiter
aternitas, ratione ejusdem infinitatis, contineat
differentiam temporis præsentis, in quo Anti-
christus nondum est. Ergo juxta nostra princi-
pia, Antichristus simul est, & non est in aterni-
tate.

251. Secundò sequitur, Adamum & Antichristum,
creationem mundi & ultimum judicium, inter se
mutuò coexistere. Sicut enim quæ sunt eadem
uni tertio, sunt eadem inter se; ita & quæ sunt

Tom. I.

A præsentia, & coexistentia uni tertio, debent esse
præsentia & coexistentia inter se: At in nostra
sententia, Adam, & Antichristus, creatio mundi,
& ultimum judicium, sunt præsentia & coexi-
stentia uni tertio, scilicet aternitati: Ergo & in-
ter se.

Tertiò ex nostra sententia sequitur dari multi-
tudinem infinitam, præsentem in aternitate: om-
nes enim cogitationes, & actus amoris, quos
Angeli & Beati elicituri sunt per totam aternita-
tem, sunt infiniti, ut constat: Ergo si omnes illæ
cogitationes, & actus amoris, sint actu præsen-
tes, & existentes in aternitate, sequitur dari in
illa multitudinem infinitam.

B Respondeo negando sequi tria illa absurda, &
inconvenientia ex nostra sententia. Ad primum,
in primis dici potest, propositiones illas, Anti-
christus est, & non est in aternitate, non esse pro-
priè & formaliter contradictorias: quia contra-
dictio, ut docent Philosophi, est affirmatio &
negatio ejusdem de eodem, secundum idem for-
maliter: illæ verò propositiones non verifican-
tur de aternitate, secundum idem formaliter, sed
solum ratione diversarum partium virtualium,
quas continet, & per habitudinem, ac correspon-
dentiam ad diversas partes nostri temporis. Hæc
enim propositio, *Antichristus est in aternitate*,
verificatur de aternitate, secundum quod con-
cipitur habere unam partem virtualem, corres-
pondentem illi differentie temporis futuri, in
qua Antichristus aliquando existit. Ista verò, *Anti-
christus non est in aternitate*, verificatur simili-
ter de illa, quatenus continet aliam partem vir-
tualem, correspondentem temporis præsentis, in
quo Antichristus nondum est. Sicut ergo in du-
rationibus creatis possunt plura prædicata con-
tradictoria, uni & eidem competere, ratione di-
versarum partium temporis: nam de Petro v. g.
verificari potest, quòd sit sedens, & non sedens,
doctus, & indoctus, secundum diversa tempora;
ita etiam ratione diversarum partium virtualium
aternitatis, possunt plura prædicata contradicto-
ria, de uno & eodem verificari: quod enim præ-
stat realis distinctio in tempore, facit virtualis
in aternitate: ut constat etiam in divinis attributis,
de quibus, ratione ejusdem virtualis distin-
ctionis, verificari possunt prædicata contradicto-
ria: Deus enim, in quantum justus, punit, in-
quantum misericors, parcat. Pater communicat
Filio essentiam, non tamen paternitatem, quæ
incommunicabilis est: quamvis in Deo justitia &
misericordia, & in Patre essentia & paternitas,
realiter identificentur, & virtualiter tantum di-
stinguantur.

C Secundò responderi potest, quòd si illæ pro-
positiones sumantur ut propriè, & formaliter
contradictoriæ, negativa est absolute falsa, quia
negatio (ut dicunt Dialectici) est malignantis na-
turæ, & destruit totum quod invenit post se. Un-
de hæc propositio, *Antichristus non est in aterni-
tate*, significat quòd Antichristus nullo modo
est præsens & existens in illa, quod falsum esse
constat ex dictis: in ea enim est præsens, & exi-
stens, secundum quod se extendit ad differentiam
illam temporis futuri, in qua Antichristus ali-
quando existit.

D Ad secundum inconveniens, negandum est An-
tecedens, quòd scilicet Adam & Antichristus,
mutuò inter se coexistant. Ad probationem in
contrarium, dicendum est, quòd sicut ea quæ sunt
eadem uni tertio adæquatè, sunt eadem inter se,

L l iij